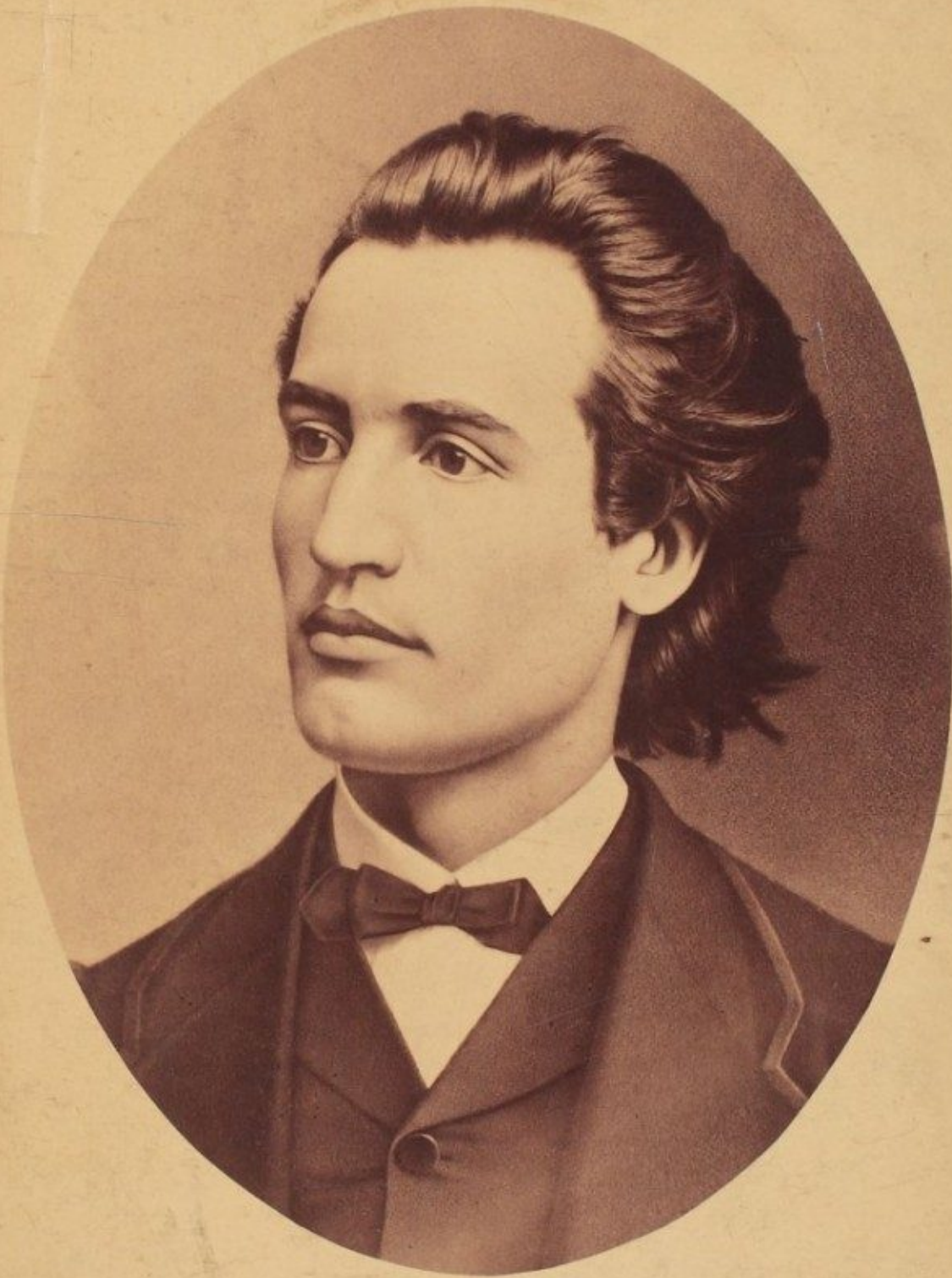

**[„ZILELE ACESTE”] – de Mihai
Eminescu [5 martie 1882]**

M. Eminescu de Mari

Bernhard Brandt

JASSY.

Zilele aceste s-a produs în sferile didactice din capitală o agitațiune care poate avea curioase urmări pentru instrucția noastră publică. Unul dintre cei mai dăligenți profesori de la liceul Matei Basarab, d-l Filibiliu, a dat unui băiat insolent o palmă.

Băiatul, repetent și-o adevărată calamitate pentru clasa I a acelui liceu, n-a îndrăznit să ceară de la direcție satisfacțiune pentru acest atac la demnitatea lui de om și de cetățean liber; părintele lui însă, știindu-se om cu trecere în sferile astăzi dominante, a cerut satisfacție de la ministeriu și a mai publicat în același timp prin „ Războiul” articole pline de insulte la adresa d-lui Filibiliu, ba nici nu s-a mulțumit cu atâta, ci s-a mai dus și la cancelaria liceului, ca să „ facă gură” Ministeriul, strâmtorat cum se vede și supus vreunei porunci de „mai sus” în loc de-a privi întreagă această „ cauză” ca un bagatel, trimițându-l pe copil cu tată-său cu tot la direcția liceului, cum cereau interesele bune orânduiei, a dat ordin ca din profesorii de la liceul Sf. Sava să se constituie un juriu care să-l judece pe d. Filibiliu. Juriul informându-se despre cele petrecute și aflând că băiatul pălmuit nu numai că e repetent, ci totodată unul din cei mai înrăutățiți, care strică prin purtarea lui întreaga clasă, și că părintele lui a făcut o cauză celebră din pălmuirea fiului său, s-a pronunțat pentru primirea concluziunilor raportului dat de revizorul general care anchetase cazul și exprimase părerea că ar fi destul să i se ceară d-lui Filibiliu declarația că nu va mai aplica pe viitor asemenea pedepse.

Suntem de părerea că juriul a mers prea departe.

Înainte de toate a da o palmă cuiva nu va să zică a-i aplica o pedeapsă corporală; cu totul alta trebuie să înțelegem sub „pedeapsă corporală”. Pălmuirea e o calamitate la care chiar oameni mai puțin nervoși pot fi adeseori ademniți față c-o absolută insolență sau înrăutățire. Nu sunt aceștia copii binecrescuți și deprinși la buna cuviință, ci în partea lor

cea mai mare niște copii stricați, care au mâncat, vorba românului, în viața lor mai multă bătaie decât pâine și sunt așa de mult deprinși cu ghionturile încât trebuie să te întrebi dacă mai e cu putință ca școala să-i lecuiască de deprinderea aceasta. Față cu asemenea copii palma nu e o pedeapsă, ci un act de mișcare reflexă ca tusea și strănutul: i-am dat palma și ne ducem să ne spălăm pe mâna cu care I-am atins.

Apoi cum rămâne cu spiritul de disciplină când chiar pentru o palmă dată unui elev ca acela pe care l-a atins d. Filibiliu se face atâta amar de tapaj? Nu e destul ceea ce-a făcut părintele copilului la ministeriu, în „Războiul” și la cancelaria liceului? Voim să stabilim în mintea copiilor convingerea că profesorii nu sunt decât un fel de slugi plătite? Apoi bine, oricare profesor a avut ocazia să stea de vorbă cu părinți care-i zic: „Dacă nu învață și dacă nu se poartă bine, bate-l, domnule profesor.” Aceștia sunt părinții la care trebuie să ne gândim, iară nu aceia cărora prea puțin le pasă dacă copiii lor vor înainta ori vor rămâne tot atât de zăpăciți ca dâșii. Un singur copil stricat ține întreaga clasă în Loc și încetul cu încetul o strică dacă nu-l vom depărta din ea la timp; cu atât mai stricăcios trebuie să fie dar efectul votului de blam dat unui profesor față de un asemenea elev.

Să zicem că rău a făcut d. Filibiliu. Să-l pedepsim; însă interesul instrucției cere ca pedeapsa aceasta să nu fie publică și să nu se pronunțe în fața tinerimii, fiindcă astfel ea izbește în autoritatea întregului corp profesoral.

Cu toate acestea unul dintre membrii juriului a stăruit pentru o mai aspră pedeapsă. Acesta e d. Frederic Dame.

Nu e destul nici atât; onorabilul Ministeriu al Cultelor și Instrucției Publice, ascultând consiliul permanent, a pus sentința juriului ad acta și a dispus, drept pedeapsă, permutarea d-lui Filibiliu la gimnaziul din Focșani.

Iacă ceva și nou și nemaipomenit în țara noastră: amovibilitatea profesorilor cu titlu definitiv. Nu mai rămâne decât ca să se voteze o lege prin care să se stabilească ca de aici înainte copiii să-și aleagă singuri profesorii, ca să avem și în instrucție corelatul celebrei electivități a magistraturii.

La examenele ținute în anul trecut s-au văzut profesori cari n-au trecut materia prescrisă în program; alții au căutat fel de fel de pretexte spre a nu se prezenta la examene, pentru ca astfel să scape de controlul comisiunilor de examinare; iar alții vând notele pe prețuri curente. Ni se mai asigură că este la Liceul Sf. Sava un profesor care a lipsit în anul acesta de 54 de ori, altul a lipsit de 40 de ori de la lecție, petrecându-și timpul prin berării, unde bea în socoteala elevilor lor. Ni se mai asigură că la Liceul Matei Basarab un profesor ar fi fost bătut de cătră elevi și alte multe de felul acesta.

Iată dar destulă materie pentru anchete și procederi viguroase.

Cât pentru cazul cu palma dată insolentului din clasa I, nu era decât o consecuență fatală a lipsei de disciplină de care suferă instrucția noastră. Este un lucru natural ca acolo unde sunt profesori cari demoralizează ei singuri tinerimea profesorii conștiințioși să-și piarză câteodată îndelunga lor răbdare. De aceea măsura luată contra unui profesor care și-a pierdut pe o clipă răbdarea este nedreaptă și păgubitoare instrucției noastre publice.

Era natural ea „Pseudo – românul „ să ceară pedepsirea d-lui Filibiliu și conformarea ministrului cu opinia d-lui Frederic Dame... mai ales pentru că, d. Filibiliu fiind profesor de limba franceză, în caz de permutare s-ar naște vro vacanță pe care – ar suplini-o prin cumul celebrul foiletonist al „ Românilui” care se destinge prin enorma sumă a absențelor de peste an, corespunzătoare numai cu riguroasa încasare a lefii la

sfârșitul luni.

Apoi mai e un folos. Foiletonistul „Românului” e – el zice – francez, însă nu știe franțuzește, pe când d. Filibiliu, numai român fiind, știe perfect limba aceasta, de vreme ce nu și-a pierdut vremea prin prăvălii de mărunțișuri și de pălării de paie. E drept, e o exigență a mai buneii instrucțiuni publice ca mărunțușarul pretins francez, vânzătorul de perii de dinți, de prafuri și de suliman să înlocuiască pe învățătorul român care-și înțelege profesiunea. E asemenea firesc lucru ca d. Urechia, a cărui poziție atârnă de satisfacerea caracudei roșie, să se conforme înțeleptelor sfaturi ale calfei de bărbier care trage perdaf fără săpun limbei noastre și bunului simț în foiletoanele „Pseudo-Românului”

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro